دابینکردنی مافە نەتەوایەتییەکانی گەلی کورد
لە چوارچێوەی ئێرانێکی دێمۆکراتیکی فیدرالیدا

کوردستان

ژمارە: TPX

١٥ی ڕەشەممەی ١٣٨٣

٥ی مارس ٢٠٠٥

١٥٠ تمەن

www.kurdistanmedia.com

ئۆرگانی کۆمیتەی ناوەندیی حیزبی دێمۆکراتی کوردستانی ئێران

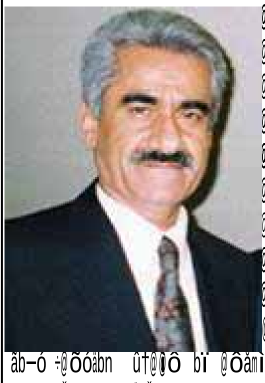

قادر وریا

٣

٤

٨

٩

١٠

OP

JJJ

JJJ

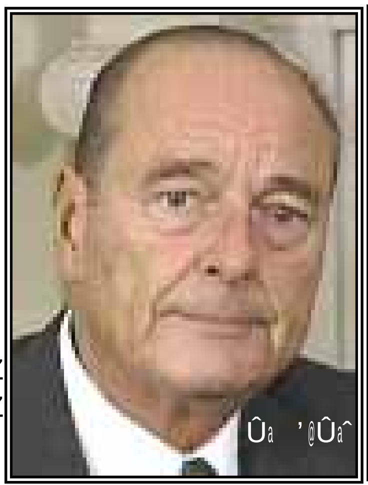

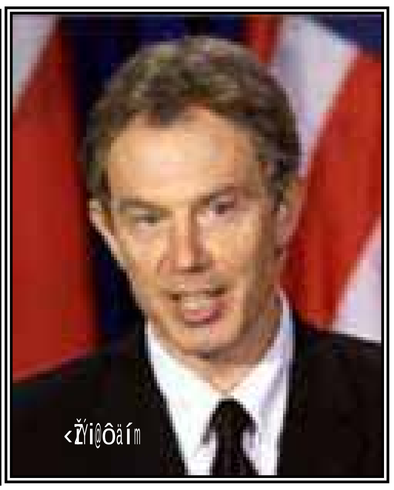

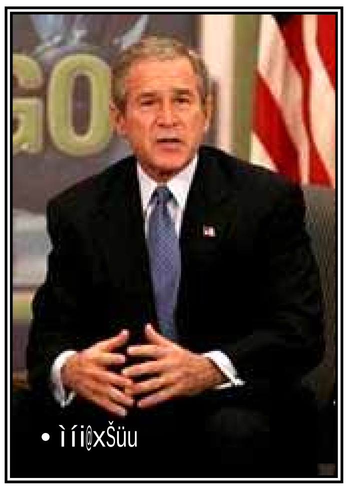

ڕێبەرانی جیهان یەکدەنگن لەسەر ئەوەی کە ئێران نابێ دەستی بە چەکی ناوکی رابگا

JJJ

برووخێ ڕێژیمی کۆنەپەرستی کۆماری ئیسلامیی ئێران

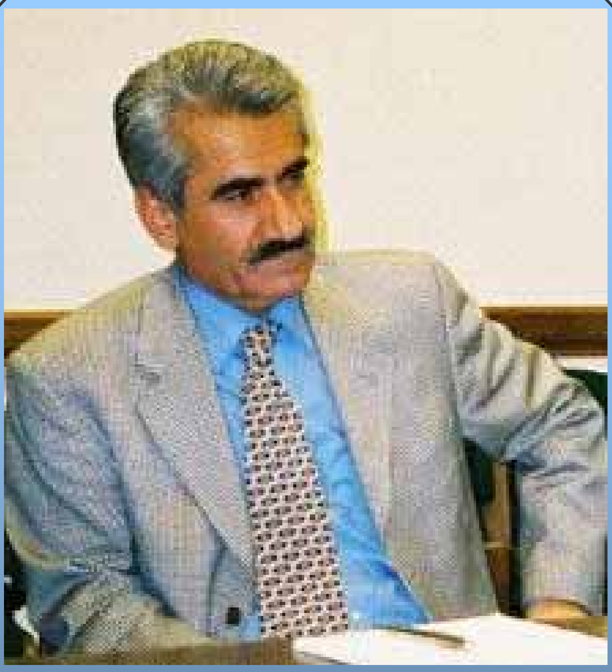

هەلومەرجی ئێران لە بەراورد لەگەڵ عێراق و ئەفغانستاندا، جیاوازە. بۆیە ئەگەر هێزە دێموکرات و ئازادیخوازەکانی ئێران، بەهێز بکرێن، خەڵک و هێزە جەماوەرییەکان دەتوانن حکوومەتی دڵخوازی خۆیان سەقامگیر بکەن

ئێمە لە کۆنگرەی سیزدەهەمدا کە لە پووشپەڕی ئەمساڵدا بەڕێوەچوو، دروشمی فیدرالیزمان بۆ داهاتووی ئێران بەرز کردەوە و هەر ئەو ڕێکارەش پەیڕەو دەکەین کە بە باوەڕی ئێمە ئەو شێوازە باشترین فۆرمی هەنووکەیی بەڕێوەبردنە

بە باوەڕی من، دەبێ کێشەکان بە ڕێککەوتن چارەسەر بکرێن و هەموو ئەو نەتەوانەی کە لە عێراقدا دەژین، دەبێ مافە نەتەوایەتییەکانیان دابین بکرێ

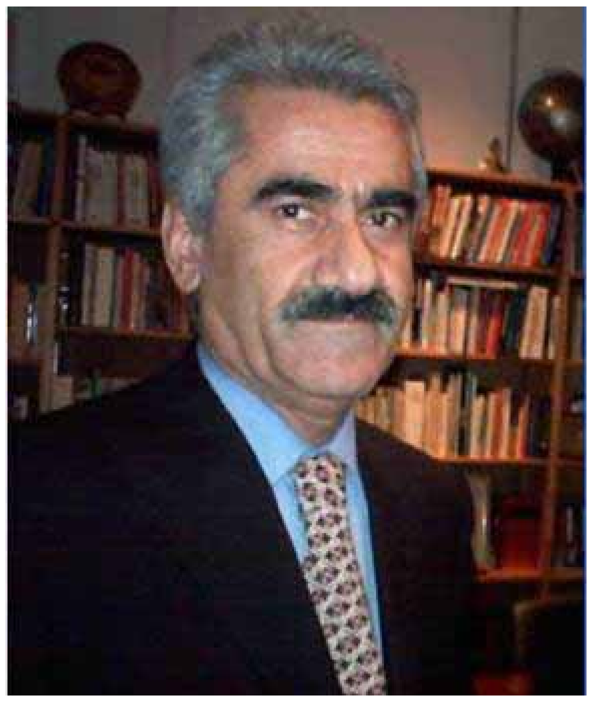

B.B.C

@ JJJ

@ JJJ

بەشێك لە قەسیدەی

پەیام

مارف ئاغایی

هەوا نییە
دوا هەناسەی سوورەگوڵە.
باران نییە
ئەوە فرمێسکی تێکەڵی منالّی سەر پشتی لانک و
پیری سەر لێواری گۆڕە.
بەفر نییە
ئەوە باڵی پەپوولەیە هەڵدەوەرێ.
تەرزە نییە
ئەوە سەری سپی کۆترە
وڵاتی لەشی جێهێشتووە.
شێعر نییە
ئەوە روح و ئەوە گیان و ئەوە لەشی شاعیرێکە
تک تک، تک تک
دەتوێتەوە و هیچ کەسێک هەستی پێ ناکا
لای مرۆڤ هیچ
لای باڵندەش ئابڕوومان چوو
کاتێک حاجیلەی میوانی پەنا قەڵای هەولێرمان
کوشت
لای زیندوو هیچ
لای کۆچکردووش ئابڕوومان چوو
کاتێک پەیکەری "حاجی" مان
دا بەر گوللە
لای خەڵک هیچ
لەلای خۆشمان ئابڕوومان چوو
کاتێک بەدەستی خوێناوی
خۆمان پێشانی یەکەمین ئاوێنە دا
لای ئەمرۆ هیچ
لای سبەینێش ئابڕوومان چوو
کاتێک نیشتمان دا شەهید
قەدری ژیانی نەزانی و
خۆی بە کوشت دا
ئەم ئاسمانە بۆ هێندە بێ باڵندەیە
نەکا فڕین لەم وڵاتە کۆچی کردبێ
ئەم باغە بۆ هیچ گوڵێکی لێ ناپشکوێ
نەکا بەهار ئەو وڵاتەی جێ هێشتبێ
ئەوە چەند ساڵە ئەم وڵاتە لەجێی باران
خۆڵی بەسەردا باریوە
ئەی ئەم شارە بۆ ئەوەندە تۆزاوییە؟
ئەم شەقامە چەند لەمێژە بریندارە
ئەم کۆڵانە چەند لەمێژە گوێی بۆ سرتەی
کوڕو کیژە دڵدارەکان هەڵنەخستووە
ئێمە بۆ هێندە پێک نامۆین
ئەگەر رۆژێک ئاشتی بێ و بمانپشکنێ بڵێین بۆ
چی؟
چاومان پڕە لە کەلاک و
دەستمان پڕە لە تاوان و
دڵمان پڕە لە کەمین و
گوێمان پڕە لە رەمزی شەڕ
هەر کەس لە دەروونی خۆیدا رووخاو
سەیرترین کەلاوەی سەر ئەم جیهانەین
حاکمی یەک دەست و یەک لاق
دوژمنی دەست و قاچێکی دیکەمانین
ئێمە سەیرترین حاکم، سەیرترین دوژمنی سەر ئەم
دونیایەین
هەر کەس لە تابووتی لەشی خۆیدا نێژراوە
ئێمە سەیرترین مردووی ئەم جیهانەین
فیفتی هابیل، فیفتی قابیل
ئێمە دوژمنترین برای ئەم دونیایەین.

ئێمە بێکەس و بێپەناین
تازە بادی خۆش مرووریش
بە شارەزووردا رانابڕێ
تا "نالی" خۆی بە قوربانی تۆزی پێی کا
تازە شێخ ـیش ناچێتە نێو خەونی موریدەکانیەوەو
چاپخانەکەی پیرەمێردیش لەرووی نایە
تاقە یەک وشە بنووسێ.
بمبوورە ئەمشەو برینت دەکولێنمەوە هەڵەبجە گیان
ئەرێ زامی پێنج هەزار شەهیدی یازدەی ئازار
پڕئێش تر بوو
یا یەک کەسی براکوژی؟
ئەرێ دووکەڵی کیمیاوی هەڵمژین ناخۆشتر بوو
یا هەوای ئێستای شارەزوور؟
هەڵوەرینی هەموو چرۆی "باغی میر"و دارهەناری
ئەو سەردەمی ناخۆشتر بوو
یا ژاکانی تاقە یەک گوڵی ئێستاکە؟
من لە رۆوە گوێ بۆ رادیۆکان هەڵناخەم
با هەواڵی شەڕ نەبیسم
هیچ رۆژنامەیەک وەرناگرم
با باسی شەڕ نەخوێنمەوە
چاو لە تەلەفیزیون ناکەم
با مەیدانی شەڕ نەبینم
من لەم ڕۆوە
دەڕۆمەوە بۆ چەند سەدەی بەر لە ئێستام
بۆ چی نەڕۆم؟
هەر چی گوڵ و پەپوولە و کیژ و جوانییە
دونیا بردی بۆ شێعری خۆی
تەنیا خوێن و شەڕو مەرگ و گریان ماوە بۆ شێعری من

هەور هەموو بارانی ئاسمانی هێنا
گوڵێک نەبوو پێشکەشی کەین
تازە چۆن هەور
باران بۆ ئەم وڵاتە دێنێ؟
شنە هەموو بۆنی خۆشی دونیای هێنا
پەنجەرێکمان نەکردەوە تاوێ تیا بحەسێتەوە
تازە چۆن شنە بۆنی خۆش
بۆ ئێمە بەدیاری دێنێ؟
ئێمە نەبووین لەجێی گەنم فیشەکمان چاند؟
لەجێی کێڵان توپمان لێ دا
لە جێگای ئاو خوێنمان پێدا؟
ئێستا منالانی ئێمە هیچیان نانی گەنم ناخۆن
دەبێ هەویری باڕووتیان بۆ بشێلین
ئێمە مەلین:
بە قەفەسەوە هەڵدەفرین
مرۆڤین و
بە زنجیرەوە رێ دەبڕین
شاعیرین و
بە چەکەوە گوڵ دەنووسین
شەڕ نەیهێشتووە بە لاوی دڵداری بکەین
رەنگە لە سەردەمی پیری
لە پیرێژنێکی جیرانمان، ماچێکی حەرام بفرێنین
گوللە نەیهێشتووە چریکەی بولبولێکمان گوێ لێ
بێ
رەنگە لە ئاگربەسێک دا بۆ نەواری دەنگی
بولبولێک
گوێ هەڵخەین
دووکەڵ نەیهێشتووە گوڵ بۆن کەین
رەنگە بە ناچاری عەتر
بەسەر گوڵە نایلونیەکاندا بپرژێنین.
من راگەیانراوێکم دی لێی نووسرابوو:
ئێمە کۆمەڵێک رووناکبیر، بڕیارمان دا حیزبێکی
نوێ
دامەزرێنین، بەڵام تا ئێستا نەکراوە، هیچ رەنگێ
بدۆزینەوە، کە پێش ئێمە حیزبێک نەکردبێتە ئاڵا،
داوا لە
خەڵکی کورد دەکەین، ئەگەر کەسێک
رەنگێکی تازەی پێ
شک دێ پێوەندیمان پێوە بگرێ!
رەش رەش، رەش رەش،
ئەوە رەنگێکی لەبیرچووی ئاڵایەکی هەڵنەدراوە
سوور سوور، سوور سوور
ئەوە چۆمێکی نەسرەوتووی
لە کێوی لەش هەڵبڕاوە.
من لەتەنیشت گۆڕی ورمێ
هەست رادەگرم
لەجیاتی گوێ
هەموو جارێ گوللەیەک پێک وەدەنێن، رادەچەنم
کە لەشی یەکترتان پێکا
ترپە لە گیانم هەڵدەستێ
کە دڵۆپێک خوێنتان رژا "دڵ وەختە بێ بەئاو و
بەچاوا بکا عبوور"
خوایە تۆ لەگشت شوێنێک هەی
بمانبوورە ئێمە میوانداری چاک نین
فریشتەکان بمانبوورن
بمانبوورن منالانی نوتفەبەستووی شەوانی پڕ ترس و
شەهوەت
بمانبوورن منالانی لە مندالدانی دایکدا
بمانبوورن منالانی پاکی ئەمرۆ
براکوژانی سبەینێ
ماچی ئەمرۆ و تفی سبەی
بمانبوورن دڵۆپ دڵۆپ خوێنی رژاو،
مسقاڵ مسقاڵ
گۆشتی لە ئێسقان جیاوەبووی
لەشی شەهیدی نەناسراو .
خۆ ئێوە دوو وەرزی ساڵ نین
کە زەرد و سەز هەرگیز بە یەکتری ناگەن
رۆژ وشەو نین
نوور و تاریکی نەتوانن پێک هەڵ بکەن
مارو پنگ نین
نا ببورن،
کورد و کوردن
کە ناتوانن، بەبێ مەرگی یەکتر بژین!
هەر کێلە و کێلە و کێل دەڕوێ لە جیاتی گوڵ
من دەترسێم کە گۆڕستان
هەموو خاکمان لێ داگیر کا
هەر خوێنە و خوێنە و خوێن دەرژێ لە جیاتی ئاو
من دەترسم خوێن رووبارمان لێ داگیر کا
هەر رۆحە و رۆحە و رۆح دەفڕێ لە جیاتی مەل
من دەترسێم کە باڵی رۆح
سێبەر لەسەر ژینمان بکا
ئەم ئێوارە پەپوولە سولەیمانەیەک دەیخوێند:
بۆ ئاگاداری:
حاجیلەیەکی نێو شاری هەولێر شەهید کراوە،
کۆڕێکی
پرسەی بۆ دانراوە. تکایە هەموو مەلانی گەرمێن
بەشداری کەن.
هەر مەلەش، ئاگای لە گیانی خۆی بێ. بولبول بێ
چریکە، کۆتر بێ تەقڵە و کەو بێ قاسپە بێ.
شوێن: هێلانەکەی حاجیلەی شەهید
کات: دوای خەوتنی هەموو خەڵکی شار
ئێمە هێندەمان ئەو خاکە ئازار داوە
تازە خەڵکی وڵاتی دیش وەرمان ناگرن
Wher are you from?
I'm from Kurdistan.
تۆ کووێندرێی؟
کوردستانیم.
من لەچاویدا هەست دەکەم
یەکدابەدوو دەنگی رادیۆکانی بیر دێتەوە
ئەو دەبێتە کاریلەیەکی سەر زەرد و
ئەمن دەبمە گورگی سەر رەش
خۆی لە نیگام دەدزێتەوە!
ئێمە بەتەمای ژیان بووین
گەرچی تووشی مەرگێکی بەسپایی هاتین:
ئەوەندەش بەختەوەر نەبووین
لە کورتە کاتێکدا بمرین
من دەترسێم رۆژێک پیرەمەگروونەکان
سیروان و تانجەرۆ بکەن بە دوو باڵ و
وەک سیمورغ بەجێمان بێلن
ئەودەم ئێمە بۆ پەناگا و بۆ ئەشکەوت و
بۆ لێقەومان روو لە کوێ کەین؟
دەترسێم رۆژێک دارستان
پەنجە دە پەنجەی هەورەکان بهاڵێنێ و
ئێرە چۆڵ کا،
ئەوەم دەبێ
بۆ میوە و بۆ ژوان و سێبەر
دڵ بە چ شوێنێک خۆش بکەین؟
دەترسێم رۆژێک خوداوەند
فریشتەکانی رابگوێزێ و فەرمان بدا:
نابێ هیچتان لە مەداری ٣٦ دەرەجە نزیک بن
ئەودەم ئێمە بەبێ خودا و بێ فریشتە
چۆن بوێرین بچینەوە بەر ئاوێنە؟
ها خالۆ سپی پۆشەکەم
تۆ چت دەوێ
ئەمشەو لە خەونەکانی من
سلاو رۆڵە شاعیرەکەم
من ئەو کەسەم بۆ یەکەم جار
وشەی پێشمەرگەم بۆ چەکدار
پێشنیار کرد.
هاتووم، هەتا وشەکەم وەرنەگرمەوە،
ناڕۆمەوە.
ها دایکە پرچ کوستانیەکەم
تۆ بۆ ئاوا غەریبانە
لەبەر دەگای خەونەکانی من وێستاوی؟
من ئەو کەسەم کە یەکەمجار وشەی شەهید
لەسەر رۆڵە کوژراوەکەی من دانرا
هاتووم هەتاکوو ئەم ناوە
لەسەر رۆڵەکەم نەسڕمەوە ناڕۆمەوە.
ئەی ئێوە بۆچی وێستاون هاورێیانم
کۆڕی زکری دەروێشانە ئەمشەو، بەڵام
مانگ هەر تەنیا یەک دەفەیەک و بەشمان ناکا.
هاتووین بچینە سەر سیروان
تا هەر دەروێشەی دەفی خۆی لێ وەربگرێ
ئەی ئێوە بۆ کۆبوونەوە منالەکان؟
ئەمشەو مەیلی پاک بوونەوەی ژێر بارانمان هەیە بەڵام
دڵۆپ دڵۆپەی ژێر تاقگە
گواهەکان بشۆینەوە.
جارانی زوو،
لەسەر گردی مامەیارە دارێک هەبوو
کە پاییزان گەڵاکانی هەڵدەوەری
پۆل پۆل چۆلەکەی لێ دەڕوا
لەسەر کێوی پیرەمەگروون دوندێک هەبوو
کە هاوینان کچی بەفری، رەدووی رووبارێک
دەکەوت
پۆل پۆل کەوی لەسەر دەنیشت.
لە داوێنی شنرۆێشدا شاعیرێک بوو
گەر منالێکی پێخواسی چاو پێ کەوتبا
شێعرێکی بۆ دەکرد بە کەوش
گەر دایکێکی رۆڵە کوژراوی دیتبا
شێعرێکی بۆ دەکرد بە کوڕ
گەر وەنەوشە لەژێر تووترکا خامۆش با
شێعرێکی بۆ دەکرد بە دەنگ
بەڵام ئێستا لەگشت شوێنێک
هەر شێوەنە و هەر واوەیلا
منی شاعیر، یەک شێعریشم بۆ نانووسرێ
دەزانی بۆ؟
"مەزاجی کوردەواریم تێک چووە، دەروێش عەبدولڵا

میرۆك

كتێبی

ڕێنوێنی هونەری مۆدێرن

(لە سەرەتای سەدەی بیستەم دا)

نووسینی: لۆردس سیرلۆت

و: ب. هانا

١١

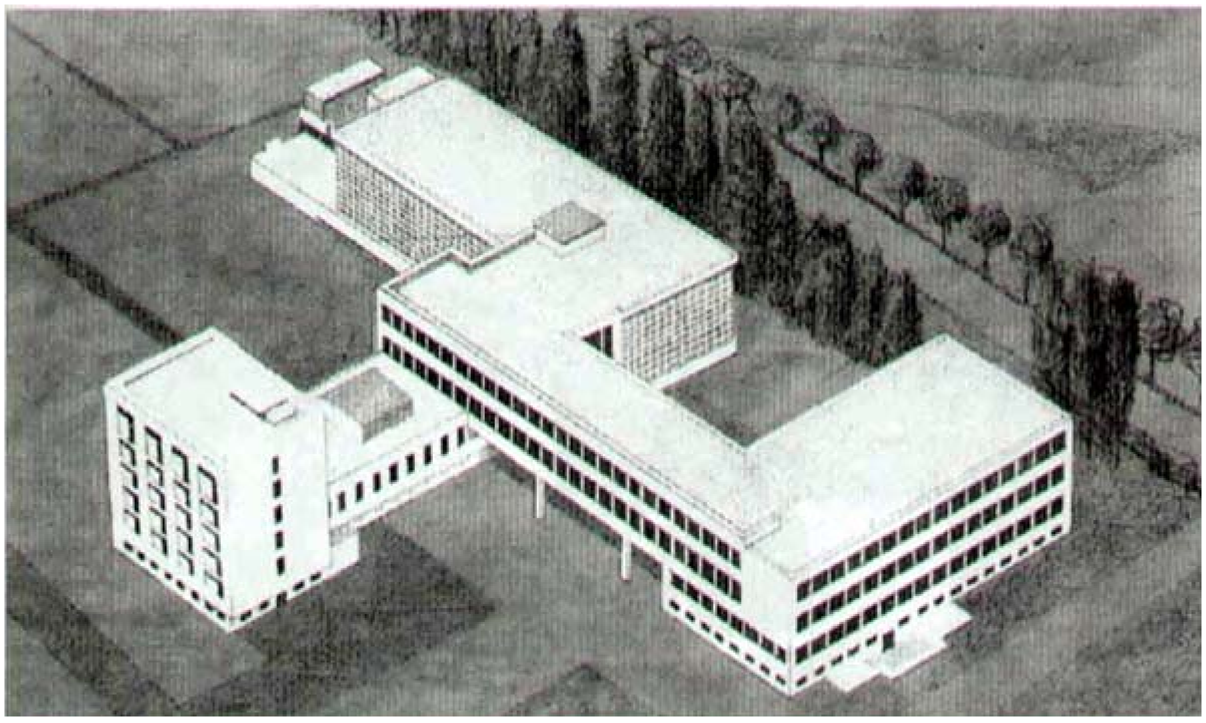

فەردین

ڕاهێنەری تیپی هەڵپەرکێی ڕۆژهەڵات

بەشداربووان لەو بەرنامەیەدا:

فەردین سادقی راهێنەر
نادر منبری
گوران بابایی
ابراهیم رستم زاده
رحیم سداقەت
رەزا سجودی
حمی درخشنان
رزگار رەحیمی
عبدالله علی‌پوور

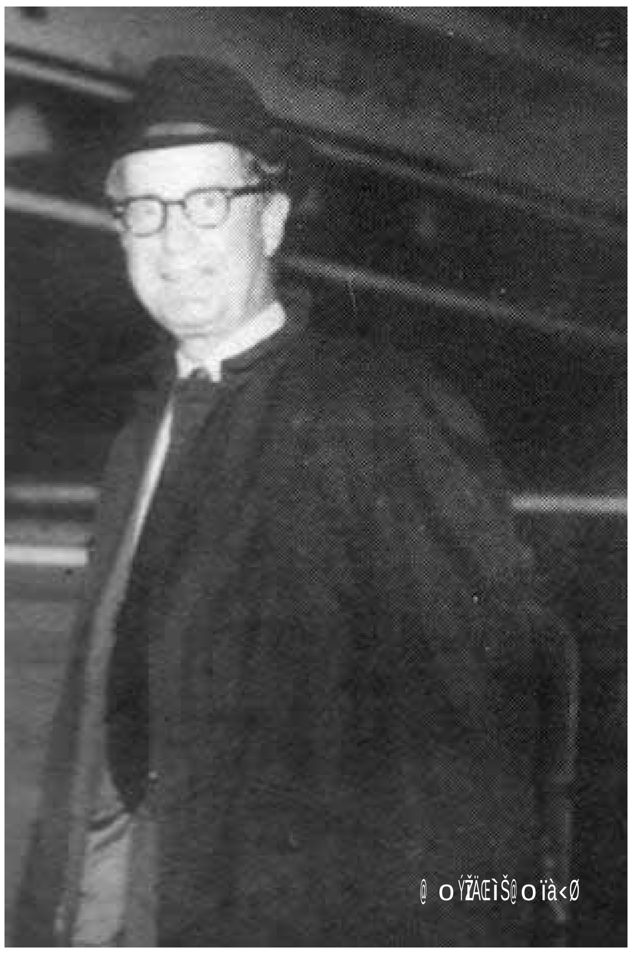

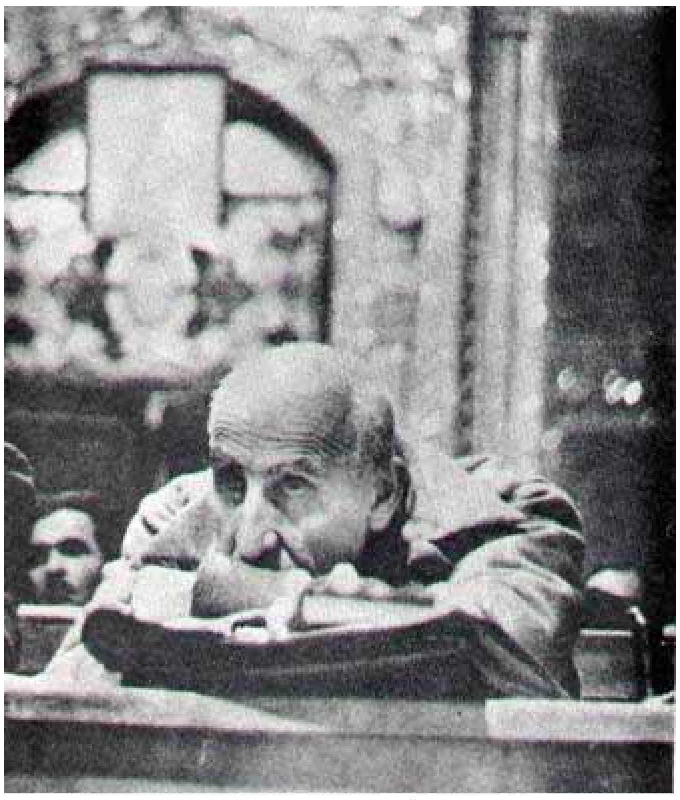

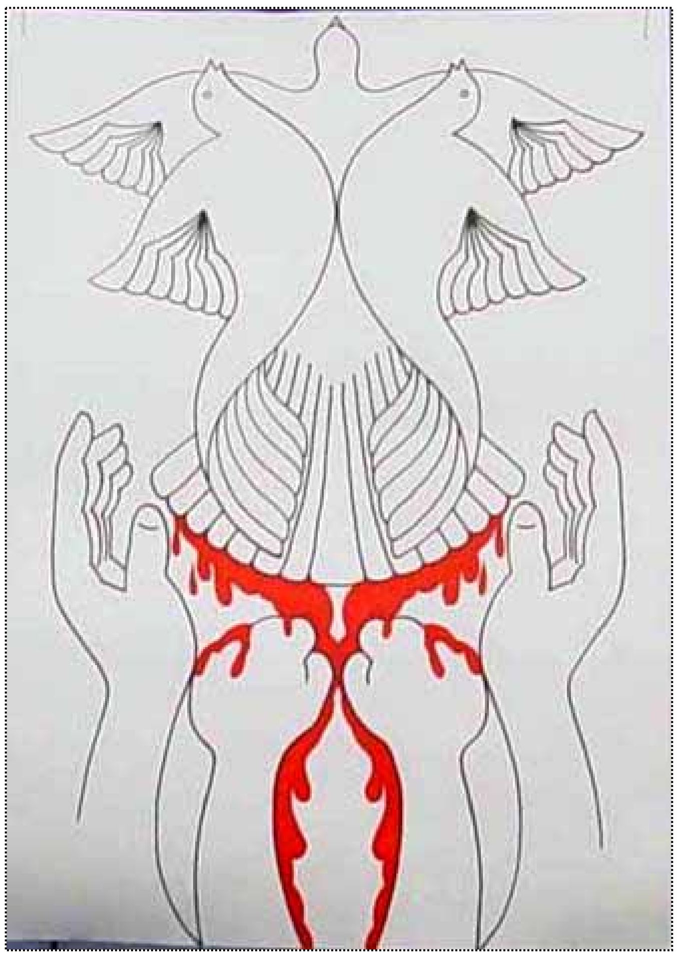

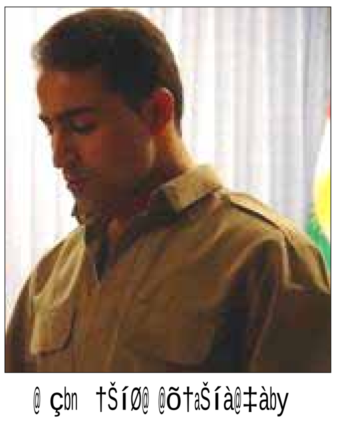

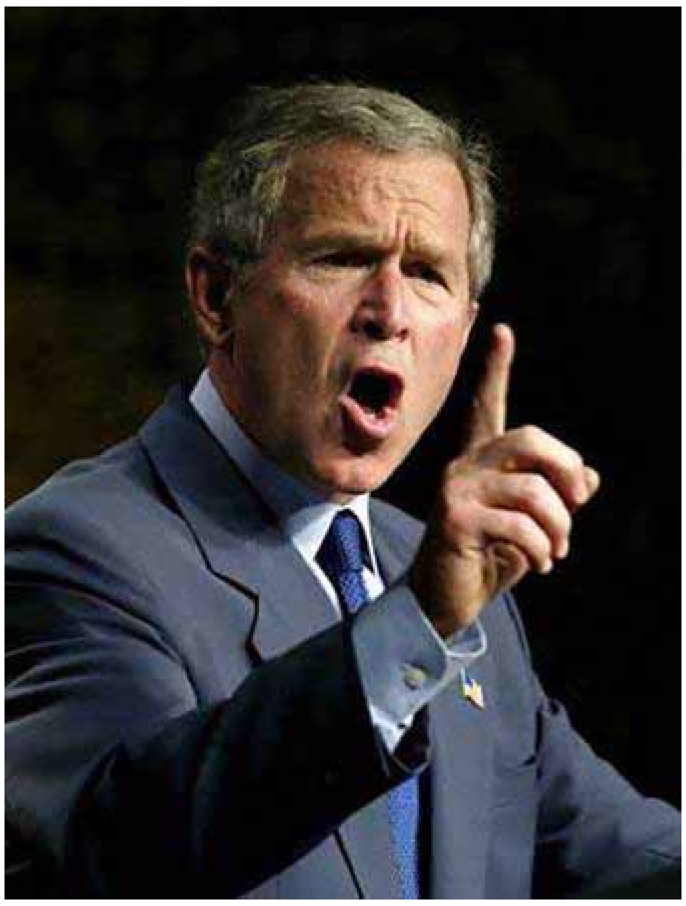

JJJ

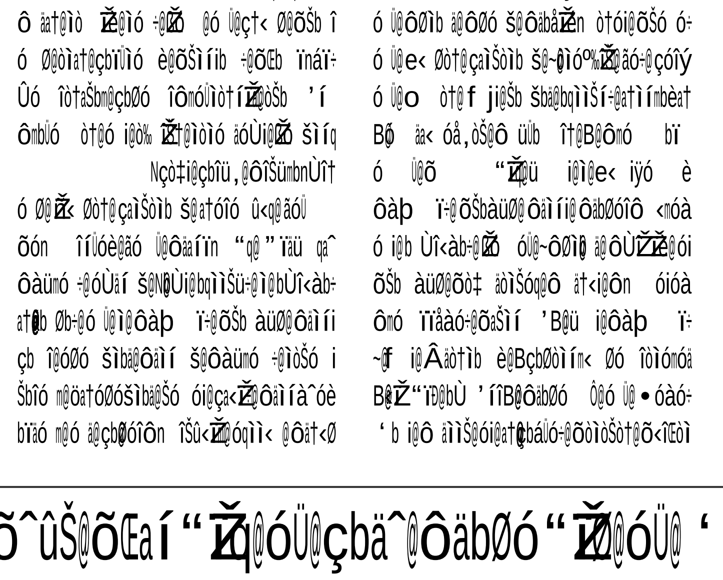

JJJ

çbn †ŠíØ@ÔäbØóÜaÌóè

[illegible]

KURDISTAN

Organ of the Central Committee of Democratic Party of Iranian Kurdistan

ماڵپەڕەکانی حیزبی دێمۆکراتی کوردستانی ئێران، ڕۆژنامەی "کوردستان"و رادیۆی دەنگی کوردستانی ئێران لە تۆڕی جیهانیی ئینتێرنێت دا:

www.kurdistanmedia.com | http://www.pdk-iran.org | www.rdki.com

e- mail: info@kurdistanmedia.com | e- mail: pdkiran@club-internet.fr | e- mail: rdk_iran@yahoocom

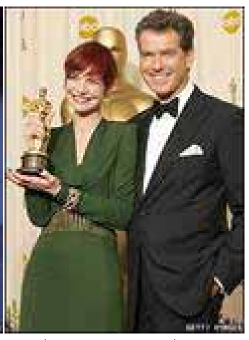

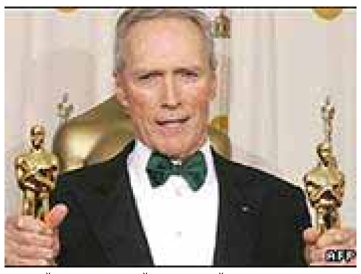

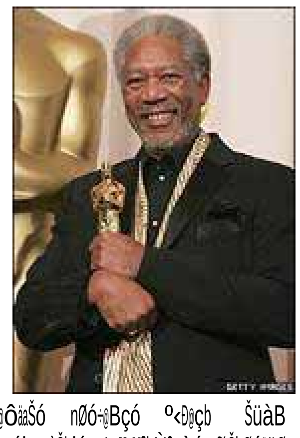

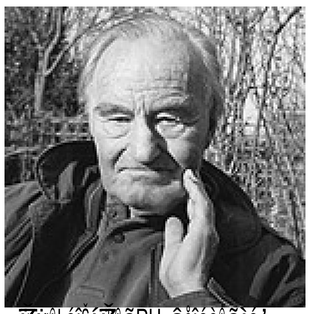

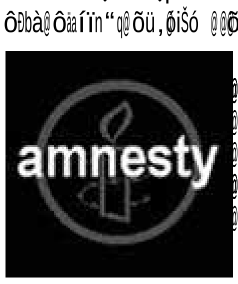

amnesty

پەندی پێشینیانی میللەتان

هەتا رکە (قەفەس) تەنگتر بێ، ئازادی خۆشەویست تر دەبێ. (ئاڵمانی)

بوختتان وەك رەژی وایە، ئەگەر نەشت سووتێنێ، رەشت دەکا. (رووسی)

بە خۆشی رابواردن لە کۆخێکی بچووك، باشترە لە گریان لە کۆشکێکی رازاوەدا. (فەرانسەیی)

چاکە لە جیاتی چاکە لە دەست هەموو کەس دێ، بەڵام وەڵامدانەوەی خراپە بە چاکە، کاری جوامێرانە. (تورکی)

خەوتووەکان، بەشیان لە سەرکەوتن دا نیە. (ئالبانیایی)

لە کاتی دادگایی کردنی مریشك دا، نابێ رێوی قازی بێ. (چینی)

ئەسپی توندڕەوی پێشبڕکێ، بار نابا. (سکاتلەندی)

ئەگەر دەتەوێ لەبەر دەم قازی نەوەستی، هەمیشە لە پشتەوەی قانوون بڕۆ. (ئینگلیزی)

جەهەننەمی راستەقینە ویژدانی ئازارچێژە. (ئاڵمانی)

ژنو ژیانیان گوتوە. (کوردی)